

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Coroșpondențele

să se adreseze Redacției Telegrafului Român, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nașterea Domnului.

Sibiiu, 5 Ianuarie n.

Pentru a treia oară, de când s'a deslăntuit groaznicul război mondial, așteptăm sfințele și frumoasele sărbători ale Nașterii Mântuitorului lumii cu inimi îndurerate, cu gândul la iubiiții noștri, cari parte nu mai sunt, parte sunt undeva, departe de casă, în serviciul patriei și în luptă dreaptă cu dușmanii ei, și le așteptăm îngrijorați încă și pentru zilele ce au să vină, pentru că nu știm, că în ele ce jertfe ni se vor mai cere și ce dureri și suferințe ne mai așteaptă? E al treilea Crăciun, pe care-l petrecem în bubuite de tunuri și în răpăit de puști și de mitraliere, la toate fronturile, unde bravii noștri soldați țin pept în modul cel mai bravuros cu număroșii și îndârjiții noștri dușmani, al treilea Crăciun de jale, nu de bucurie!

E al treilea; dar fi-va el oare și cel din urmă Crăciun, pe care-l vom mai petrece în perfectă deprimare sufletească, uitând cu totul, că e sărbătoarea bucuriei și a fericirii? Cine poate cunoaște voea și planurile celui Atotputernic, care trimite asupra noastră, atât binele, ca remunerare pentru vredniciile noastre, cât și relele, ca pedeapsă pentru greșelile și păcatele noastre, atunci când vrea și când află de bine și de necesar! Sigur, că și prin grozăviile războiului, intrat acum binișor în anul al treilea, iarăși numai pentru păcatele noastre proprii avem să trecem, pentru neîmplinirea poruncilor dumnezeiești, pentru neascultarea de sublimele învățături, a căror propovăduire a făcut-o pe pământ însuși fiul lui Dumnezeu, trimis în lume ca să aducă pacea și bunăvoința între oameni.

Căci care a fost fundamentala sa învățătură, temelia creștinătății? «Iubește pe Domnul Dumnezeu tău, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău, și iubește pe deaproapele tău, ca însuși pe tine!...» Va să zică, *iubirea*; asta e condiția, pe care ne-a pus-o Mântuitorul lumii, pentru că să ne putem afla fericirea și bucuria în lumea aceasta trecătoare, precum și odihna lină în lumea cealaltă; *iubirea*, care leagă și unește, care uită și iartă, care toate le face și toate le împlinește!

Și există oare iubire între oameni, există iubire adevărată față de Dumnezeu? Țină sfat fiecare cu inima și cu mintea sa proprie și de-și singur răspunsul. Dacă ar exista, — Dumnezeu nu ne-ar fi pedepsit în felul cum ne-a pedepsit, trimițându-ne pe cap toate mizeriile și toate grozăviile înfricoșatului război prin care trecem și al cărui sfârșit încă nime nu-l poate prevedea. Pentru că Dumnezeu nu părăsește nicicând pe cei ce-l iubesc cu credință și statornicie.

Nu există deci iubire în lume, nici față de Dumnezeu, ale cărui porunci sfinte nu se împlinesc, și nici față de deaproapele, ale cărui drepturi se violează și ale cărui interese

se desconsideră și calcă în picioare, dacă așa cer interesele noastre. Și nu există această iubire, propovăduită de Acela, a cărui naștere o serbăm peste două zile, pentru că nu există *inimi*, în cari să se poată sălășlui iubirea. Am dat noi, cei de astăzi, desvoltare frumoasă minții, dar inima a rămas necultivată și inima s'a împietrit, la noi, la oameni singuratici, ca și la popoare întregi.

Ca să fie accesibilă pentru iubire, iată cum trebuie să fie *inima* omului, după părerile unui mare învățat din vremile mai depărtate:

«...Caracterul fundamental al inimei bune îl formează bunăvoința desinteresată și *activă* față de toate făpturile viețuitoare. Celce e totdeauna gata să aducă altora, cu toată prevenirea, servicii și să le dea ajutor, fără a fi îndemnat la aceasta prin vre-o datorință isvorită din legi civile, ori din contracte, și fără de a aștepta ori intenționa vre-o remunerare externă; celce rupe dela sine, ori se supune unei greutăți, numai pentru că poată *sprrijini, ridica, ori hrăni pe altul*, sau pentru a-i promova binele și a-i pregăti bucurie; celce mai bucuros suferă el însuși, decât să lase pe alții să suferă; celce mai bine lasă ceva din drepturile sale, decât reclamându-le pe întregul să pricinuiască dureri altuia, să-l supere, să-l umilească; celce împlinește cu prevenire dorințele altora, iartă pe cei ce-l vatamă și în mod generos renunță la pedepsirea lor; celce lasă nebagate în seamă slăbiciunile și defectele altora, și peste tot nu vede decât părțile bune ale omului, nu și cele rele, și anume, îndemnat la toate acestea de o largă iubire de oameni: *unul ca acesta poate fi numit om cu inimă bună, om cu inimă mare*».

Intr'o astfel de inimă se poate sălășlui apoi *iubirea*, pentru că loc larg e gătit aci pe seama ei. Intr'o astfel de inimă nu va primi intrare nici odată ura, dușmănia, pisma și nici un fel de altă răutate, în ea nu se urzesc intrigi, denunțări, defaimări, — pentru că posesorul unei astfel de inimi nu e rob al patimilor omenești, al îndemnelor rele, ci e rob smerit numai al lui Dumnezeu, și astfel toate le face în înțelesul poruncilor dumnezeiești și în înțelesul învățăturilor creștinești.

Avem noi, creștinii de astăzi, astfel de inimi? Avem noi *toți* astfel de inimi, noi, ceice trăim în secolul al douăzecilea dela venirea fiului lui Dumnezeu pe pământ? Avem noi *toți* lăcașe curate și încăpătoare pe seama dragostei creștinești, care dă, nu ia, care împacă, nu învrăjbește, care vindecă, nu rănește, care iartă, nu săvârșește acte de răzbunare?

Țină iarăși sfat fiecare cu inima sa proprie și de-și singur răspunsul. Dacă le-am avea *toți*, bunul Dumnezeu nu ar fi trimis asupra noastră această pedeapsă grea, pe care trebuie să o suferă și cei buni, pentru cei răi, al căror număr e mai mare;

nu ne-ar fi trimis războiul, cu toată jalea și durerea legată de el și cu toate mizeriile și năcazurile isvorite din el. Dacă le-am avea *toți*, nu ar fi lăsat Dumnezeu, care e ertător, ca și pentru a treia oară sfințele sărbători ale Nașterii Domnului să fie zile de suferință pentru noi, nu zile de bucurie!

Pedeapsa celui Atotputernic nu ni s'a trimis însă în alt scop, decât pentru îndreptarea lumii, pentru curățirea sufletească a omenimei, a noastră, a tuturor. Hotărâre firmă de îndreptare să luăm deci *toți*. Cu inimi curate și cu gânduri curate să ne apropiem *toți* de sfințele altare în zilele de sărbătoare cari ne stau înainte și cu pocăință să rugăm pe Domnul luminilor, ca să facă să treacă odată dela noi zilele de durere și de groază, să facă, ca barem viitorul Crăciun să nu mai fie un Crăciun al lacrimelor și al sângelui, ci cu adevărat sărbătoarea *pacii* și a *bunevoiri* între oameni. Și Domnul va asculta rugăciunile celor buni, când *aceștia* vor fi cei mai mulți!

Regele mulțumește națiunii. Maiestatea Sa, Regele Carol, a trimis telegramă contelui Tisza, ministrului prezident ungar, în care mulțumește, în numele său și în al Reginei, iubitei națiuni ungare, pentru credința și alipirea manifestată la actul de încoronare, asigurându-o de preafinalta sa iubire.

Invocaala austro-ungară. Știri sosite din Viena ne spun, că procesul verbal referitor la prelungirea învoei economice dintre Austria și Ungaria a fost scris din partea ambelor guverne. Sub ce condiții s'a făcut prelungirea, nu se spune. Guvernul nostru ungar va folosi însă cea mai apropiată ocaziune, pentru a informa opiniunea publică în privința aceasta.

Anul nou în Budapesta. Luni, în ziua primă a anului 1917, numărăoși membri ai partidului național al muncii s'au prezentat la orele 11 la domnul ministru-prezident, conte Ștefan Tisza, pentru a-i aduce felicitări de anul nou. Oratorul a fost deputatul Desbordes. În răspunsul dat, contele Tisza a făcut declarațiuni politice. A regretat purtarea opoziției parlamentare cu ocaziunea alegerii de locțiitor de palatin, a accentuat, că numirea contelui Czernin de ministru de externe al monarhiei nu înseamnă schimbare de sistem, și a spus, că imputările cari se fac guvernului pentru invasiunea română din Ardeal nu sunt întemeiate. Măsuri pentru evacuarea Ardealului nu s'au putut lua mai curând, decât după intrarea României în război. Atacul român a venit pe neașteptate, dar România nu a fost pregătită de război și asta a fost nenorocirea ei. Acum primejdia e trecută. Monarhia noastră a făcut ofertă de pace. Dacă va fi respins, nu ne

va surprinde. Nepregătiți însă nu suntem pentru continuarea războiului, dacă dușmanii noștri așa vreau. Guvernul roagă partidul, să fie cu încredere în el, pentru că probleme mari și grele sunt încă de deslegat. Cei prezenți au făcut ovațiuni sgomotoase contelui Tisza.

Dela încoronare.

Serbările de încoronare s'au început încă Miercuri, în 27 Decembrie n. cu sosirea Maiestăților Lor, Regelui Carol și Reginei Zita, împreună cu Mostenitorul de tron, Francisc Iosif Otto, la Budapesta. Trenul special de curte a plecat dimineața din Viena și la orele două după amiază a sosit la Budapesta. Primire solemnă s'a făcut Suveranilor la gara din Pojon, vechiul oraș de încoronare, apoi în Vaț, și în urmă în Budapesta. La sosirea trenului regal în gara din Budapesta muzica militară a intonat imnul casei domnitoare. Maiestatea Sa, Regele, dându-se jos din tren, a ținut întâi revistă asupra companiei de onoare de la gară, apoi a fost salutat de bunăsoșire, în numele capitalei, prin rostul primarului Bărczy. Maiestatea Sa a mulțumit pentru buna primire, a salutat pe domnul ministru-president Tisza, apoi în trăsură cu patru cai a plecat cu Regina împreună la palatul regal din Buda. Mostenitorul de tron a fost dus la palat în automobil închis. Pe unde au trecut Maiestățile Lor, stratele erau împodobite cu steaguri naționale, ramuri verzi, covoare, stâlpi și arcuiri triumfale și mulțimea de pe strade a făcut Suveranilor ovațiuni sgomotoase. Din dealul cetății Buda au fost date cu ocaziunea sosirii Maiestăților Lor 21 salve de tunuri.

După sosire, Maiestatea Sa, Regele Carol, a primit la palat corpul ofițerilor din garnizoana capitalei. Conducătorul a fost generalul de infanterie, baronul Karg. La orele 4 a primit apoi în audiență particulară pe contele Tisza, ministrul-president al țării. Tot la orele 4 a primit și Maiestatea Sa, Regina Zita, damele de palat, sub conducerea Arhiducesei Augusta. I s'a predat cu ocaziunea aceasta toaleta de încoronare. E albă, de mătăasă grea, cu bogate cusături de aur.

La orele 6 a fost primită la palat deputațiunea parlamentară, compusă din 64 deputați și 32 membri ai casei magnaților și emisă în scopul de a preda Maiestății Sale diploma de inaugurare. Diploma a fost înmănată Maiestății Sale din partea primatului Dr. Ioan Csernoch, conducătorul deputațiunii, care a rostit o vorbire ocazională în fața Maiestății Sale, espunându-i dorința și rugarea țării, de a se încorona Maiestatea Sa de Rege și de a stabili ziua încoronării, permițând totodată, ca să fie încoronată și Maiestatea Sa, Regina.

Regele a luat diploma în primire, a predat-o ministrului-president Tisza și apoi a răspuns următoarele:

«Primim cu satisfacție redactarea diplomei inaugurale. Determînările Noastre referitoare la ea le vom împărtăși mâne deja. Sperăm din toată inima, că cu sancționarea diplomei inaugurale putem împlini condițiile legale prealabile pentru încoronarea Noastră. În privința stabilirii zilei de încoronare vom dispune fără amânare și împlinim cu bucurie și dorința aceea a parlamentului, ca totodată să fie încoronată și luminata noastră soție de Regină a Ungariei».

După acestea Maiestatea Sa a părăsit tronul și însoțit de ministrul-president Tisza a stat câte puțin de vorbă cu mai mulți membri ai deputațiunii. A vorbit foarte

*) Pentru zilele 27—30 Decembrie doliul pentru împăratul și Regele Francisc Iosif I a fost suspendat în țara întreagă.

afabil și cu Escelența Sa, Mitropolitul nostru *Vasilie Mangra*, care încă făcea parte din deputațiune, interesându-se de afaceri, cari privesc biserica noastră și pe credincioșii ei. În urmă Maiestatea Sa s'a retras și deputațiunea parlamentară a trecut în departamentele Maiestății Sale, Reginei *Zita*, pentru a-i aduce omagii și pentru a o ruga să permită a fi încoronată de regină a țării. Oratorul a fost și aici primatetele *Csernoch*. Maiestatea Sa, Regina, a răspuns următoarele:

«Cu bucurie împlinesc dorința națiunii, exprimată de D-ta, care se unește cu propria mea dorință ferbinte. Mulțumesc providenței devine, că m-a făcut părtaşă de acest moment sublim. Comunicați celor ce v'au încredințat sincera mea mulțumită și salutarea mea cordială.»

La orele 7 seara membrii deputațiunii au părăsit în trăsuri și automobile palatul regal, în care au asistat la niște momente extraordinare de sărbătorești.

Joi, în 28 Decembrie, dieta și casa magnaților au ținut ședință comună, la orele 9 și jumătate dimineața. Domnul ministru-president, contele Ștefan Tisza, a predat presiului imediat după deschiderea ședinței un preagrațios rescript regesc, care a fost citit. În el Maiestatea Sa, Regele, comunică magnaților și deputaților țării, că confirmă și întărește alegerea contelui Ambrozy Gyula de custode al coroanei, în locul decedatului baron Nicolau Wesselényi. Cuprinsul rescriptului regesc se ia cu omagialitate la cunoștință.

Ministrul president, contele Tisza, face comunicarea, că după depunerea jurământului din partea custodelui de coroană Ambrozy, Maiestatea Sa va preda diploma inaugurală, subscrisă și provăzută cu sigilul regesc, primatetei catolic, care va rosti o vorbire, în care va ruga pe Maiestatea Sa să stabilească acum ziua încoronării. Comunicarea se ia spre știre.

Se mai face comunicare din partea presiului, că Maiestatea Sa, Regele, a numit comisari pentru actul de încoronare pe contele Khuen-Héderváry Károly și pe contele Dessewffy Aurel. Se ia spre știre.

Presidiul roagă acum pe cei prezenți, magnați și deputați, se meargă la palatul regal din Buda, unde va depune jurământul custodele coroanei, contele Ambrozy Gyula, apoi Maiestatea Sa va preda diploma de încoronare și va stabili ziua încoronării. Ședința în scopul acesta se întrerupe la orele zece.

La orele 11 magnații și deputații sunt întruniți în sala de recepțiune din palatul regal din Buda. Intră în sală Maiestatea Sa, Regina Zita, cu micul moștenitor de tron, Arhiducele Francisc Iosif Otto. Sunt primiți cu aclamări sgomotoase. Iau loc pe o estradă, ca privitori ai actului ce va urma. Intră apoi în sală și Maiestatea Sa, Regele Carol, și urcă tronul. E primit asemenea cu ovațiuni mari. Contele Ambrozy Gyula depune acum jurământul de fidelitate, ca custode al coroanei ungare, apoi Maiestatea Sa, Regele, face declarațiunile următoare:

«Primim grațios diploma de încoronare, înaintată Nouă din partea parlamentului, și provăzută cu subscrierea Noastră o predăm cu aceasta credincioșilor voastre spre înarticulară.»

Primatele catolic, *Dr. Ioan Csernoch*, ia în primire diploma și rostește o vorbire de mulțumire, la finea căreia roagă pe Maiestatea Sa, Regele, se stabilească ziua încoronării, aducându-i totodată la prealalta cunoștință, că dieta și casa magnaților au ales pe contele Tisza Ștefan de loțiitor al Palatinului. Indure-se deci Maiestatea Sa și confirme alegerea aceasta.

Maiestatea Sa, Regele Carol, a răspuns la vorbirea primatetei următoarele:

«Ne servește spre mulțumire internă, că după stabilirea diplomei inaugurale, prin care se asigură drepturile constituționale ale Domnitorului și ale națiunii, putem se estradăm diploma inaugurală și să o asigurăm prin sărbătoreasca Noastră Încoronare, efectuată după obiceiurile vechi, legale. Neuitatul, marele și înfăleptul nostru antecesor, adânc stimatul și iubitul nostru, s'a adresat cu ocaziunea încoronării sale cu cuvintele următoare națiunii: «Nu se poate, ca aceea ce a creat Regele și națiunea, cu sinceră înțelegere, să nu aibă durabilitate și efect binefăcător.» Adevărul cuprins în aceste cuvinte regești justifică învățăturile binefăcătoare, scoase dintr-o epocă de aproape jumătate de veac, că Noi, călcând în urmele sale, vom putea continua cu succes cooperarea făcută în bună înțelegere a Regelui și a națiunii. Implorăm binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestei cooperări în bună înțelegere, și când luăm cu satisfacție la cunoștință și aprobăm și întărim dispozițiile referitoare la alegerea loțiitorului de Palatin, stabilim ziua de 30 Decembrie ca zi de Încoronare.»

Maiestatea Sa, Regele Carol, s'a retras acum earăș în departamentele sale, iar deputații și magnații se duc să-și continue ședința, în palatul parlamentului. Din partea presiului s'a făcut o scurtă resummare a celor întâmplate la palat, apoi contele Ambrozy Gyula, custodele coroanei, a mulțumit pentru încrederea pusă în el, și după cetirea și autenticarea procesului verbal, luat despre decurgerea ședinței, la orele 12 din zi ședința a fost încheiată. A fost condusă de baronul Iosika Samuel, presidentul casei magnaților, și de Szász Károly, vicepresidentul dietei.

După amiază la orele 3 sfânta coroană și insigniile de încoronare au fost mutate din localul în care se păstrează, sub zăvor și pază, în departamentele Maiestății Sale, Regelui. La acest act solemn au fost de față cei doi comisari regești, numiți pentru actul încoronării, conții Khuen-Héderváry Károly și Dessewffy Aurel, cei doi custozii ai coroanei, conții Széchenyi Béla și Ambrozy Gyula, loțiitorul judeului țării (Judex Curiae), contele Apponyi Sándor și deputația specială parlamentară, compusă din deputați și membri ai casei magnaților. Guvernul a fost reprezentat prin domnul consilier ministerial Drasche-Lázár Alfred, care avea cheile dela lada cu insigniile de încoronare.

A fost deschisă ușa de fier dela camera coroanei și cei prezenți au intrat în cameră. Manthia Sfântului Ștefan și lada de fier au fost puse pe o targă frumos decorată și patru magnați cu patru deputați au dus lada și manthia în departamentele Regelui, unde Maiestatea Sa le aștepta sosirea, îmbrăcat în uniformă de general ungar, cu calpagul pe cap, iar în ușa dela altă sală se afla Maiestatea Sa, Regina Zita, cu moștenitorul de tron. Domnul Drasche-Lazar a predat Regelui cheile dela lada cu coroana, iar Maiestatea Sa le-a predat contelui Ambrozy, custodelui coroanei. S'au rupt acum cele șapte peceți de pe ladă, și s'a deschis lada, cam cu greutate, pentru că lăcatele erau ruginite. Au fost scoase apoi din ladă insigniile și coroana, prin custodele coroanei, contele Szechenyi, iar loțiitorul judeului țării, contele Apponyi Sándor, a constatat, conform datoriței, că toate sunt intacte și toate sunt existente. Maiestatea Sa a luat raportul la cunoștință și apoi s'a retras, cu Regina și cu moștenitorul de tron. Actul solemn a fost terminat.

Tot Joi după amiază la orele 3 a fost probă de încoronare în biserica încoronării din Buda, fiind de față primatetele, cu mai mulți prelați catolici, ministrul president Tisza, loțiitorul Palatinului, și alți dignitari înalți și magnați. Regele a fost substituit la probă prin episcopul Nemes, iar Regina prin contesa Hadik-Barkoczy. Proba a succes foarte bine.

Tot între evenimentele de Joi cade și primirea în audiență din partea Maiestății Sale, a conților Andrassy Gyula și Apponyi Albert, șefii partidelor opoziționale din dieta, apoi a presidentului partidului guvernamental, contele Khuen-Héderváry și a consilierului intim Berzeviczy Albert. Audiențele, cum se susține, au fost de natură politică.

La orele 5 d. a. s'a ținut în sala așa numită habsburgică din palatul regal, adunarea constituantă a reuniunii regnicolare pentru reconstruirea părților din Ardeal, ruinate prin invasiunea română. A fost de față și Maiestatea Sa, Regina Zita, care a primit protectoratul asupra acestei reuniuni. Între cei prezenți, miniștri, aristocrați, prelați, comiți supremi etc. domni și doamne, s'a aflat și Escelența Sa, Mitropolitul nostru *Vasilie Mangra*. A vorbit întâi baronul Iosika Samuel, presidentul casei magnaților, espunând scopul întrunirii, apoi Maiestatea Sa, Regina, a rostit cuvintele următoare:

«Cu sinceră bucurie m'am prezentat în mijlocul Dvoastre. Binecuvântarea lui Dumnezeu se însoțească nobila operă a Dvoastre. Deschid ședința.»

A vorbit apoi contele Apponyi Albert despre iubirea față de deapropape și despre iubirea dintre domnitor și popor, în urmă s'a făcut constituirea, alegându-se president și presidente pentru centrală și pentru cursurile. S'a făcut comunicarea, că reuniunea are până acuma la dispoziție suma de 1.312.000 coroane, adunate în Ungaria și în Austria. Încheindu-se adunarea, Maiestatea Sa, Regina, a stat de vorbă cu unele din damele și cu câțiva dintre domnii prezenți, apoi s'a retras în departamentele sale.

Vineri, 29 Decembrie, la orele 9 dimineața a fost o nouă probă de încoronare, de astădată cu Regele și cu Regina, în biserica de încoronare. Au fost de față toți cei cu rol la încoronare. La orele 10 proba a fost terminată și Suveranii s'au întors la palat.

Vineri după amiază la orele 3 între salve de tunuri și în sunetul clopotelor insigniile de încoronare, împreună cu sfânta coroană, au fost mutate din palatul

regal în biserica de încoronare. Lada cu insigniile a fost pusă pe o trăsură de gală trasă de șase cai, și apoi cu ceremonialul prescriș băgată în biserică și așezată în capela din dreapta bisericii. Biserica a fost în urmă încueată. Stradele și piețele prin cari a trecut procesiunea cu insigniile de încoronare, erau îndesate de lume. S'au făcut astfel toate pregătirile prescrișe pentru încoronarea care a avut loc *Sâmbătă, în 30 Decembrie n. 1916.*

În ziua încoronării încă dimineața, înainte de orele 6, întreaga capitală Budapesta era în picioare. Trăsuri și automobile circulau pe strade în toate direcțiunile. Deputații dietali și membrii casei magnaților se adunau la ședința comună, care s'a deschis în palatul parlamentului la orele 6 și jumătate. Sunt prezenți și Arhierii bisericii noastre, Escelența Sa, Mitropolitul *Vasilie Mangra*, apoi Preasfințitul Episcop *Ioan I. Papp* al Aradului și *Dr. E. Miron Cristea* al Caransebeșului. Presidează baronul Iosika Samuel, presidentul casei magnaților și Szász Károly, vicepresidentul dietei. Ambii comunică pe scurt celor prezenți, că se apropie actul însemnat al încoronării Regelui și Reginei, la care act deputații și membrii casei magnaților sunt invitați se participe în corpore. După încoronare se va continua ședința.

Toți părăsesc acum sala de ședință și în trăsuri și automobile pleacă spre Buda. Din dealul cetății Buda se dau salve de tunuri. În biserica de încoronare, cei cu rol la acest act, apoi deputații, membrii casei magnaților, reprezentanții municipiilor etc. își ocupă locurile. Din capela așa numită Loretto se scot, cu ceremonialul prescriș, insigniile de încoronare și sfânta coroană și se așează pe perini de catifea în apropierea altarului. Ploaie mărunță, care începu se picure încă în zorile zilei, pe la orele 8 a încetat. La orele 9 fără un sfert a plecat dela palatul regal cortegiul impunător, cu Maiestățile Lor, Regele și Regina, și cu Moștenitorul de tron. Mulțimea de pe stradă i-a aclamat cu frenesie. Toți dignitarii țării, cari fac parte din cortegiul, sunt îmbrăcați în haine luxoase de gală. Cei din biserică asemenea. Monarhul are uniformă de general ungar, Regina e îmbrăcată în haină albă de matasă grea, cu broderii de aur, după motive naționale ungurești. Moștenitorul de tron poartă costum de gală maghiar. Maiestățile Lor s'au așezat în scaunele de catifea de lângă altar și primatetele *Csernoch* a început serviciul divin, în cursul căruia Regele a fost uns cu unt, apoi i s'a pus pe umeri manthia Sfântului Ștefan, i s'a încins sabia Sfântului Ștefan, în urmă i s'a pus pe cap, prin primatetele *Csernoch* și contele Ștefan Tisza, loțiitorul palatinului, sfânta coroană ungară și i s'a dat sceptrul în mână și măru de aur. Regele se așază acum pe tron, și contele Tisza strigă de trei ori: «Éljen a király!» (Trăiască Regele!) iar publicul răspunde tot așa. Regele e încoronat.

Urmează încoronarea Reginei. O unge și pe ea primatetele cu mir; apoi episcopul Hornig din Vesprim îi pune pe cap coroana frumoasă și scumpă de casă, iar primatetele cu loțiitorul palatinului îi ating umărul drept cu coroana Sfântului Ștefan. I se pune în mână sceptrul și măru de aur. E condusă apoi la tron, i se ia sceptrul și măru de aur și se predau de nou Regelui. Maiestatea Sa, Regina a plecat în urmă cu suită mare și cu moștenitorul de tron la palat, iar Regele a promovat la rangul de cavaleri ai pînțenului de aur pe cincizeci de ofițeri, cari s'au distins în războiul actual. Promovarea s'a făcut astfel, că Regele le-a atins umărul cu sabia Sfântului Ștefan, șezând pe tron. Candidații de cavaleri au îngenunchiat în fața Maiestății Sale.

Trecută fiind ceremonia aceasta, cortegiul se pune în mișcare, pentru că Maiestatea Sa se depună jurământul pe constituția țării, în fața statuei din piața sfintei trăimi. Jurământul îl cetește primatetele, iar Maiestatea Sa repetă cu glas sonor și cu apăsare fiecare cuvânt. Când e gata jurământul, mulțimea strigă: «Éljen a király!» și intonează imnul maghiar. Regele face acum drumul îndărăt la biserică și așteaptă aci formarea altui cortegiul, cu care va merge la colina de încoronare. Aci Maiestatea Sa merge călare, cu coroana pe cap, cu manthia pe umăr, și urcând colina, face cele patru tăeturi de sabie, cu sabia Sfântului Ștefan; și coboară apoi de pe colină și cu suită aleasă merge la palat. Ceialalți se duc la biserică. Încoronarea e acum terminată de tot. La ora unu d. a. publicul a început să se respire.

La palat însă s'au continuat serbările. A urmat prânzul de încoronare. La masa regală au luat loc Maiestățile Lor, apoi primatetele catolic, Arhiepiscopul catolic din Calocsa, ambii deadrepta Regelui, și nunțul papal cu contele Tisza, loțiitorul palatinului, deastanga Reginei. Înainte de a se pune la masă Suveranii, doi aprozi

de curte au adus un lavoraș de aur, iar contele Tisza a turnat Maiestăților Lor în mână apă din o căniță de aur, și primatetele le-a întins stergarul, pentru a se șterge pe mâni. Tot așa s'a făcut și după masă.

În sală era present, ca privitor, și micul moștenitor de tron, Francisc Iosif Otto, apoi regele Ferdinand al Bulgariei, Arhiducii și Arhiducesele. Mâncările au fost servite de deputați și membri ai casei magnaților. Au fost aduse 19 feluri de mâncări, dar prânzul a fost numai simbolic, — mâncările au fost puse pe masă și apoi duse earăș îndărăt, în bucătăria curții. La momentul dat Maiestatea Sa, Regele, luând pocalul de aur cu vin în mână a închinat și strigat: «Éljen a haza!» (Trăiască patria!) iar primatetele catolic a răspuns cu: «Éljen a király!» (Trăiască Regele!) Înainte de masă și după masă primatetele a rostit rugăciuni.

După ridicarea mesei, Maiestățile Lor s'au retras în departamentele lor, iar deputații dietali și membrii casei magnaților s'au dus se continue și încheie ședința parlamentară. S'a făcut constatarea, că încoronarea a decurs în regulă, conform legilor și obiceiurilor țării, s'a dresat și autenticat procesul verbal și ședința s'a încheis la orele 3 d. amiază.

În cursul zilei s'a împărțit la săracii din capitală prânz gratuit din partea primăriei, iar după amiază delegația palamentară a predat Maiestăților Lor darul țării, câte 50.000 galbeni în aur. Scopul patriotic pentru care se vor întrebuița banii aceștia îl vor stabili Suveranii. Din deputațiunea aceasta a făcut parte și P. S. Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, și profesorul universitar, deputatul *Dr. Iosif Siegescu*. Tot după amiază a fost mutată coroana și insigniile de încoronare earăș în biserica de încoronare, unde au stat espuse spre privire publică trei zile, dela orele 8 dimineața, până în amurg de seară.

În fine, tot după amiază la orele 3 s'au prezentat la palat, în fața Maiestății Sale, Reginei, damele din înalta aristocrație maghiară, atât cele prezentate deja la palat, cât și cele cari acum pentru primadată au primit intrare la palat. La orele 6 seara, Maiestățile Lor, Regele și Regina, cu moștenitorul de tron, au plecat apoi cu tren special de curte din Budapesta la Viena, unde au sosit noaptea la orele 11 și un sfert. La orele 7, tot cu tren special de curte, au plecat Arhiducii și Arhiducesele la Viena, și palatul regal din Buda a reintrat earăș în liniștea sa de mai înainte.

Copii nervoși.

— Observațiile unui medic. —

Sunt fel de fel de copii! Mici creaturi vesele, fără griji, cu fețele radioase, pentru care cerul este totdeauna albastru. De dimineața și până seara se ocupă cu jucăriile lor, mânăncă bine și cu poftă, iar când înopțează adorm de sine, fără marafeturi, și nu se mișcă din poziția în care au adormit, până în ziua mare. Asemenea copii normali se găsesc astăzi foarte rar și numai acolo, unde modul de viață simplu, cuminte, se potrivește condițiilor de desvoltare a copilului.

În așa zisa societate «bună», în deosebi în orașe mai mari, vedem, durere, mulți copii cari înainte de a ajunge vârsta de școală, sunt palizi, obosiți, prea vioi sau posomorâți, trândavi și caprițioși.

Vina, în cele mai dese cazuri, este a se căuta în modul absurd de a ne purta cu copiii. Un copil normal, dacă a atins vârsta de 2½ ani și până la 5 ani, are să se scoale dimineața cel mai târziu la 7 ore, dejunul său este lapte cu pesmet (Zwieback) sau cu pâne prăjită. E bună și cafeaua Kneip cu lapte mult și pâne (nu proaspătă). Imbrăcămintea copilului să fie ușoară și comodă, vara din bumbac, dacă e posibil cu totul albă. Înainte de dejun copilul trebuie repede spălat cu apă, care a stat noaptea în odae; după ce a fost bine șters de apă, își primește dejunul.

Mișcarea multă în aer curat, — dar nu obositoare, — este factorul principal în prosperarea micuților. Jocul în nisip, obicinuit din bătrâni, este cea mai bună și cea mai sănătoasă petrecere pentru copii. În timp de iarnă, pe la amiază, e bine să iasă o oră la

aer. La 10 ore copilul are să primească o bucată bună de pâine cu unt, sau cu marmeladă, sau cu poame.

La prânz are să mănânce în pace, fără îndemnuri și promisiuni, orice se aduce la masă; dar trebuie ferit de acrimi, de bucate prea aromatice și grele de mistuit. Cafeaua, ceaiul, vinul și berea trebuie cu desăvârșire înlăturate din nutremântul copilului. La mâncare nu are să se grăbească, înghițind ca un hămesit, ci să mănânce încet, bine mestecând.

Înainte de toate să se țină cu serietate regula: un copil până la etatea de cinci ani să se culce punctual la 7 ore seara, fără să mai facă fazoane, ci desbrăcat odată de haine, să-și rostască rugăciunea și să adoarmă în liniște și singur în pat.

Culcarea târzie este obiceiul cel mai păgubitor pentru nervii copilului; mai bucuroși trezim copiii dimineața cu o oră sau două mai degrabă, decât să-i culcăm seara mai târziu, fie și numai cu o jumătate de oră. Obșnuința este totul și în cazul de față.

În odăea de dormit are să fie întunecat complet și orice frică trebuie înlăturată din sufletul celor mititei. Copilul crede tot ce i se spune, prin urmare să-l creștem dela început în credința înviorătoare a unei puteri ocrotitoare, care îngrijește de dânsul. De aici izvorăște mulțumirea fericitoare, ce o vedem în naivitatea dulce a copilului.

Un copil nervos este lipsit de buna dispoziție, e neliniștit, nu doarme de ajuns, este obosit peste măsură pentru vârsta sa, hrana lui este de multe ori iritantă și-i cuprins de frică. Iată cum păcatele mamelor și ale creștătoarelor se răsună asupra copiilor.

Colindă

— de E. Suciu. —

Veniți creștini să vedem,
Că 'n orașul Vitleem
În colibă păstorească
Vrut'a Domnului să se nască,
Și zace pe fân uscat
De maică-sa înfășat.
Ingerii din ceriuri zboară,
Cu cântări îl impresară,
Magii daruri aduceau,
Lui Isus se închinău.
Deci și noi să ne 'nchinăm,
Cu ingerii să cântăm:
„Mărire 'ntru cei de sus,
Dulcele nostru Isus
Și jos între omenire
Pace și bunăvoință”.

Domnului să ne 'nchinăm
Și așa să ne rugăm:
„Fiule dumnezeesc,
Fiul Tatălui ceresc,
Tinde-ți darul Tău cel sfânt
Și fă pace pe pământ”.

Colinda-vom colinda,
De Maria ne-om ruga:
„Maică sfântă precărată,
O lume întreagă așteaptă
Ca să fii tu rugătoare
La ale fiului picioare,
Ca cu bunăvoința sa
Să impace lumea rea!
Lumea e în foc de sânge;
El singur îl poate stânge.
Lumea geme 'n supărare,
Dee-ne el alinare!
Șteargă la bătrâni și juni
Chinul de mai multe luni.
Noi la tine alergăm
Și cu lacrimi te rugăm.
Copii, femei și bătrâni
Ridică spre ceriuri mâni.
Îndură-te deci spre noi
Și ne scapă de nevoi!

Că nici gazda nu-i acasă,
Nici colacul nu-i pe masă,
Vetrile sunt părăsite,
Mamele îmbătrânite,
Cu copii rămași săraci
N'au să ne dea colaci.
De doi ani și patru luni
Nu mai avem în sat juni
N'avem juni, n'avem bărbați,
Ci bătrâni îngândurați!

Colinda-vom colinda
Și Mesia ne va da
Dela Tatăl din 'nălțime
Pace și zile senine,
Biruință Regelui
Asupra dușmanului.
Iară nouă să ne vie
Zilele de bucurie,
Ca Nașterea lui Cristos
Să ne fie de folos.
Voinicii să vină acasă
Să-i avem cu noi la masă,
Să spargă ogoarele,
Să ne crească grânele.
Junii să ne vină acasă,
S'avem iar colac pe masă,
Ca plugari, ca muncitori,
La sfintele sărbători!

Nou abonament

deschidem cu 1 Ianuarie v. 1917 la ziarul

„Telegraful Român“

cu prețurile indicate în fruntea foii, anume:

pe un an 16 coroane,
pe șase luni 8 coroane,
pe trei luni 4 coroane.

Rugăm pe stimații noștri abonați, să binevoiască a-și reînnoi din vreme abonamentul, stăruind totodată pentru lățirea ziarului nostru în cercurile amicilor și cunoșcuților lor. Luptăm încă cu mari greutate, de diferite soiuri, cari ne împiedcă să scoatem foaia regulată, de trei ori pe săptămână. Sperăm însă, că în curând vor fi învinse, și atunci foaia va apărea ca mai înainte, în zilele obicinuite.

Abonamentele se fac prin mandat postal, trimițându-se prețul înainte. Numele abonatului, împreună cu locuința și cu posta ultimă, să se scrie corect și legibil, pentruca la postă să nu se facă greșală. Bani se trimit Administrației tipografiei arhidiecezane în Sibiu (Nagyszeben), strada Măcelarilor 45.

Administrația.

Antanta nu vrea pace. În sfârșit a dat răspuns antanta la ofertul de pace al puterilor centrale și anume, răspuns negativ. Antanta nu vrea pace, ci război, până la învingerea finală, pe care și-o dorește. Răspunsul a fost trimis președintelui statelor unite americane, pentruca acesta să-l comunice puterilor centrale. În răspuns antanta spune, că nu vrea să jertfească, prin o pripită legare de pace, învingerea sigură finală și înfrângerea puterii militare a imperiului german. Scopul pentru care poartă antanta război e acela, de a împiedeca în viitor pe Germani să mai comită violări de drept internațional. Antanta va răspunde peste câteva zile și la nota președintelui Wilson. Întârzierea antantei cu răspunsul dat la ofertul de pace al puterilor centrale se spune că a urmat din împrejurarea, că s'a dat întâietate țării ruse, ca el să-și spună întâi cuvântul. Și el și l'a spus, într'un manifest lung, adresat armatei, în care declară, că Rusia nu poate lega pace și nu se poate gândi la pace înainte de a pune mâna pe Constantinopol și pe Dardanele, și înainte de a uni pe toți Polonii într'un stat, cum au fost odinioară!.. Dintre statele neutrale următoarele: Danemarca, Suedia și Nor-

vegia s'au alăturat la acțiunea de pace a președintelui Wilson, iar Olanda a declarat, că fiind ea prea amenințată de Anglia, nu poate lua poziție în chestie. Urmarea refuzului dat din partea antantei la ofertul de pace al puterilor centrale va fi acum aceea, că puterile centrale își vor stabili și publica condițiile de pace.

Calendarele noastre.

— Câteva dări de seamă —

(x) Deși sgomotul năpraznic al armelor de fier răsună acum de doi ani și jumătate, totuși literatura calendaristică, puțină câtă avem, nu s'a speriat prea din cale afară: Calendarele românești, obișnuite în anii precedenți, își fac apariția, — firește cu oarecare întârziere, — și pentru anul 1917 ce se apropie.

O trebuință neapărată la casa cunoșcătorilor de carte, calendarul formează, cum se știe pretutindeni, un mijloc excepțional de bun pentru răspândirea în largi cercuri a cunoștințelor de felurite soiuri: literare, culturale și de moravuri.

Întru cât calendarele românești, tipărite anul curent în țara noastră, au izbutit să se folosească de acest excepțional mijloc de propagandă, se va putea judeca din analiza în puține cuvinte, ce ne propunem s'o facem mai la vale, asupra conținutului tuturor calendarelor, primite la redacția ziarului Telegraful Român.

Deschidem seria acestor dări de seamă cu cel mai bătrân calendar ce avem astăzi: *Calendarul Arhidiecezan*, care în 1917 intră în anul al șasezeci și șaselea al existenței. Conține, ca de obicei, o voluminoasă parte calendaristică (cu «Șematismul» bisericii ortodoxe române din Ungaria și Ardeal) și o parte numită «literară», în care se publică cinci bucăți în proză, patru poezii și mai multe cugetări și sfaturi.

Primele două bucăți sânt articole actuale, în care se expun date biografice privitoare la arhierii Ioan Meșianu și Vasilie Mangra, și anume: Moartea și înmormântarea celui dintâi, — și alegerea, hirononirea și instalarea celui de al doilea, împreună cu vorbirea sa, rostită în biserică din Oradea-mare Duminecă în 29 Octombrie n. 1916. Un bun portret al noului arhieriu precede articolului din urmă.

Tot articol de actualitate este și *Preoțimea în serviciul statisticii*. Autorul, Dr. Gh. Comșa, după ce constată importanța statisticii, stăruiește asupra hotărârii Consistorului mitropolitan din Sibiu, care în 23 Iunie n. 1916 a luat măsuri pentru adunarea exactă a datelor cu raport la schimbările produse de războiul actual pe terenul bisericesc administrativ, economic, social și cultural. Preoțimea, zice articolul, ar trebui să răspundă și prin rapoarte speciale despre activitatea sa desfășurată pe vremea războiului, întregind astfel chestionarele trimise de consistor. (Termenul pentru prezentarea datelor, — care negreșit vor fi de mare preț, — este 31 Decembrie 1917).

Ultimele bucăți în proză ale Calendarului menționat sânt două narațiuni: *Jerifa*, poveste atrăgătoare, în care se scoate la iveală marea însușire creștinească: iubirea deaproapelui, bunăvoința și jertfa unei mame. *Casa cu stafii*, episod din războiul de astăzi, formează o captivantă istorisire din literatura fantastică mai nouă. Un măiestru al acestui fel de literatură fusese poetul american Edgar Allan Poe (1849), din care au apărut și în foia ziarului nostru câteva povestiri. Novelele și romanele fantastice sânt acum earș la modă. Autorii lor cochetează când cu realitatea lucrurilor, când cu supranaturalul. Miraculosul povestirilor încearcă să-l explice prin mijloace firești și prin aceasta astfel de narațiuni fantastice se prezintă oarecum mai perfectionate, decât bazmele poporului. Fantomele din «Casa cu stafii» se tâlmăcesc într'un fel în mod științific, dar li se dau și alte explicații, nimerite și interesante la citit, ca orce adâncire în secretele naturii.

Dintre versurile, cuprinse de astădată în calendarul arhidiecezan, merită luare aminte fragmentul din *Rugăciunea sclavului*, o poezie de regretatul scriitor și profesor ardelean, Ioan A. Lăpădatu. Ar trebui să primim ca datorie națională a desgrota din pulberea uitării, când și când, o parte din lucrările premergătorilor literari, pe cari, câtă vreme am trăit, i-am luat poate prea puțin în seamă. Reprodusele de felul acesta, dacă sunt iscusit alese, conțin totdeauna bogată învățătură atât pentru cetitori, cât și pentru tinerii scriitori.

Tot merge omul, altă poezie, de P. Dulfu, un *Sonet* din război, și *Meditații*, strofe ocazionale alcătuite de protopopul

Al. Munteanu, întregesc paginile de versuri ale publicației arhidiecezane.

Îmbunătățiri, la edițiile anilor viitori, s'ar putea aduce prin *sporirea* bucăților de lectură și a ilustrațiilor. (S'ar putea micșora, în schimb, șematismul, bunăoară prin omiterea datelor privitoare la dieceze, la gimnaziu ș. a., care și de altcum își au calendarele diecezane și anuarele lor speciale și amănunțite).

Prețul calendarului este 1 cor. 50 fileri, plus 30 fileri porto. Se vinde în Librația Arhidiecezană.

Vom continua dările de seamă cu observări asupra Calendarului Asociațiunii și a celorlalte, ce se vor trimite ziarului nostru.

Războiul.

Așa se pare, că numai pe teritoriul României se mai dau lupte, iar la celelalte fronturi atacurile au încetat, ori s'au redus la foc mai domol de artilerie. În România trupele aliate de sub comanda generalului Falkenhayn au înaintat până la întăriturile dela Milcov. Armata arhiducelui Iosif a trecut de Negriștea, respingând atacurile dușmane, cu mari pierderi pentru dușman. La Mesticănești a respins în lupte cu baioneta și cu grante de mână încercările de înaintare ale Rușilor. În Dobrugea dușmanul a fost împins spre Macin. Pe la Stanislau atacuri rusești au fost respinse.

Ziua Sf. Nicolae în Orade.

— 30 Decembrie n.

Vremurile în cari trăim ne-au abătut gândurile în alte părți. Zilele anului bisericesc au însă farmecul de a ne concentra cugetele și a le îndrepta spre glasul biserică. Așa a fost bunăoară în Oradea-mare ziua de sfântul Nicolae, o zi de înălțare a inimilor spre zidire într'un putea corăspunde recerintelor zilelor grele de azi.

În ziua aceasta, Marți, în 6/12 Decembrie, s'a săvârșit parastas pentru odihna sufletului fondatorului *Nicolae Zsiga* din Oradea-mare, al cărui nume îl poartă azi internatul din Orade, unde se adăpostesc mai mulți elevi români dela școlile din Oradea mare.

După sfânta liturgie în acea zi s'a oficiat parastasul prin protopresbiterul Andreiu Horváth și preoții Vasilie Popoviciu și Aurel Popoviciu. A cântat corul elevilor din secțiunea teologică a seminarului «Andreian», cari împreunându-se cu elevii dela școlile străine, au format un cor mixt, care a plăcut foarte mult publicului numărös. Osteneala profesorului seminarial Timoteiu Popoviciu a avut un efect foarte bun prin faptul, că a dat prilej să asculte credincioșii cântări de laudă pentru sfântul Nicolae.

Amăsurat împrejurărilor locale și în alte locuri s'ar putea ridica nivelul zilei acesteia, care trebuie scoasă la suprafață în întreaga ei ființă, mai ales în zilele grele ca cele de acum, când faptele scoase din viața sfântului din Mira Lichiei ne pot îndemna la săvârșirea cât mai deasă a faptelor de caritate.

Nu trebuie să lăsăm, ca zilele mari ca aceasta să-și facă cursul fără a lăsa brazde adânci în inimile noastre. De pildă din viața acestui sfânt aflăm, că a scăpat dela povârnișul căderii morale pe trei fete mari, cărora tatăl lor le-a dat sfatul, să ducă viață imorală, spre a scăpa de sărăcie. Sfântul, când a auzit despre acest sfat, pe neobservate a strecurat bani pe fereastră în casa omului nenorocit cu fetele sale și astfel acelea s'au putut mărita și au scăpat de viața rușinoasă.

«Să nu știe stânga, ce face dreapta» — zice sf. Scriptură. Înțelepciunea acestor cuvinte mari cât de frumos se poate explica poporului, aducând ca exemplu momentul menționat din viața sf. Nicolae!

Astfel cred eu, că atunci și serviciul divin al sărbătorilor noastre e mai mareș și poporul credincios numai atunci își va da seama de motivele, cari au îndemnat biserica să așeze acele sărbători.

În acestea văd însemnătatea generală a acestor șire, cari ies din cadrul informațiilor de interes local. Alte confesiuni au foi locale, în cari se repercutază în legătură cu viața bisericească din acea anumită localitate toate evenimentele. Cu atât mai vărtos se cere deci ca să dăm și noi importanța cuvenită lucrurilor sub raportul acesta, mai ales când ele au interes general.

Gherasim.

NOUTĂȚI.

Sărbători fericite dorim tuturor cetitorilor, colaboratorilor și binevoitorilor ziarului nostru.

Ministrul-prezident distins. Cu prilejul încoronării Sale de rege apostolic al Ungariei și al Croației, Slavoniei și Dalmației, Maiestatea Sa regele Carol a conferit ministrului-prezident, contelui Ștefan Tisza, briliantele la marea cruce a ordinului Sfântul Ștefan. Suveranul, în cuvinte măgulitoare, a predat cu mâna sa proprie înalta decorație prim-ministrului Tisza, care se prezentase la audiență înainte de plecarea părechi regale din Budapesta la Reichenau.

Ziua încoronării în Oradea. Ni se scriu următoarele: Sâmbătă, în 30 Decembrie st. nou, din prilejul încoronării Majestății Sale Regelui nostru apostolic Carol al IV-lea, în Oradea-mare, bis. din piața sf. Ladislau, s'a ținut serviciu divin. A pontificat P. C. Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit, cu asistența asesorilor consistoriali: Mateiu Voileanu, Lazar Triteanu, a preoților Gheorghe Papp și Vasile Popovici și a diaconilor: Dr. Octavian Costea și Dr. Gheorghe Comșa. Biserica a fost plină de soldații noștri din Oradea-mare, cari sub conducerea ofițerilor au venit să asculte sfânta slujbă oficiată pentru sănătatea, fericirea și biruința Regelui nostru apostolic Carol. Au fost de față și elevii noștri dela școalele străine, preoți și profesori seminariali. Apóstolul și sf. evanghelie a zilei, precum și rugăciunea din urmă, s'au potrivit în chipul cel mai corăspunzător cu actul încoronării, întâmplat în Budapesta, și au fost apte de a arăta și întări alipirea și devotamentul nostru către tronul prealalt al Maiestății Sale.

Amnestie la încoronare. Domnitorul nostru Carol, prin hotărârea sa prealaltă din 23 Decembrie 1916, a dispus ca numeroși condamnați să fie amnistiați; tot odată a imputernicit pe ministrul de justiție să propună pentru a fi grațiați pe cei ce până în 1 Ianuarie 1917 au fost condamnați cu putere de drept din partea tribunalelor regești, dacă îi află vrednici d'a fi propuși spre amnestie.

Suspendați pentru totdeauna. Comitetul disciplinar al camerei advocației brașovene, pe temeiul acuzei procurorului, a despoiat de dreptul d'a practica advocatura pe următorii: Dr. Vasile Glăjar, Dr. Ioan Moșoi, Dr. Traian Pop și Dr. Al. Străvoiu, advocați brașoveni, Liviu Pandrea și Dr. Victor Prala advocați făgărășeni. Toți aceștia au luat asupra lor funcțiuni în vremea invaziunii române, și deodată cu alungarea năvălitorilor din țară au plecat și ei în România. Mai sânt suspendați: advocații din Brașov Dr. Voicu Nițescu și Dr. Ioachim Cureau, cari au fugit în România încă din 1914.

Serbare școlară. La școala civilă de fete a Asociațiunii s'a ținut în 1 Ian. n. 1917, la 10 ore a. n. în sala festivă a școlii: *serbarea școlară* în plăcuta amintire a încoronării noului nostru Domnitor: Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru apostolic Carol IV-lea. — Elevele au cântat *Imnul național*, de Fr. Kőlcsey și au spus *Imnul Habsburgic* (trad. din 1896). Profesorii au cetit și au explicat elevelor: Proclamația Maiestății Sale *Cătră popoarele mele*, din 21 Nov. 1916 și *Diploma de încoronare* a Maiestății Sale în 30 Dec. n. 1016, — cu omagiu și urări!

† **Simion Caluțiu**, avocat, membru al congregațiunii comitatului Târnavei mici și al altor însoțiri și reuniuni culturale, după grele suferințe, Sâmbătă în 30 Decembrie n. 1916, la 2 ore dimineața, a încetat din viață, în anul al 79-lea al etății sale. Rămășițele pământești ale răposatului s'au așezat spre odihnă vecinică Luni în 1 Ianuarie n. 1917 la 2 ore după amiază în cimiterul comun din Dicioșanmărtin. Fie-i țărâna ușoară!

Rugare. Publicul sibian este rugat să și anunțe la magistrat eventualele locuințe goale.

Avis. La școala civilă de fete a Asociațiunii din Sibiu, s'a început anul școlar curent în 1 Decembrie n. 1916, în mod excepțional de astă-dată din cauza războiului, și s'au ținut regulat prelegerile până în vacanța de Crăciun, după care, dela *Botul Domnului* Incolo, se vor continua iarăși în toată ordinea.

Liniste pe frontul englez. Se anunță din Londra: Conform rapoartelor sosite de pe câmpul de luptă, pe frontul englez din Franța nu se pot petrece evenimente însemnate, de oarece pe locul, care desparte fronturile dușmane, se găsesc gropi adânci produse de granate; ear gropile acestora, de câte 5—6 urme, în urma ploilor multe, sânt pline de apă, care nici nu scade, nici nu îngheață.

Și America? Ziarul *Morning Post* anunță din Washington: Prezidentul Wilson este mult îngrijat, că episodul său întreprins în Europa se va termina cu aceea, că în loc de a mijloci pacea, va intra în război și America.

Banca „Furnica” din Făgăraș a ținut zilele trecute o adunare generală extraordinară, cu care prilej au fost destituiți din posturile lor membrii direcțiunii Dr. Titu Perția și Iacob Popa, și membrii comitetului de supraveghere Nicolae Aron și Nicolae Clonțe, trecuți toți patru în România deodată cu alungarea armatei române din țară. În locul lor au fost aleși, în direcțiune domnii Dr. Andreiu Micu, fișcal comitatens în Făgăraș și Gavrilă Cornea, preot în Ileni, iar în comitetul de supraveghere d-nii Ioan Capătă, preot în Șona și Nic. Vijioli preot în Telechirecea. Aceeași adunare generală a declarat vacant și locul lui Parteniu Cosma, absent din țară de 2 ani și mai bine, alegând în locul lui membru în direcțiune, pe dl Iosif Lissai, directorul exec. al „Albinei” din Sibiu.

Din problemele alimentării. Serie *Berliner Tageblatt*: Recolta slabă de cartofi din anul 1916 a produs mari greutatea pentru alimentarea poporului din Germania. De aceea doza săptămânală, începând cu 1 Ianuarie 1917, s'a redus la doi funți cartofi pentru muncitori și 3/4 de funt pentru alții. În restaurantele din Berlin s'au introdus bilete și la cartofi. În asemenea împrejurări este de neapărată trebuință să se pună la dispoziția poporului un alt articol de alimentare, în masă și ieftin, bună oară *pâsatul*. Este fapt foarte îmbucurător, că antanta a lăsat în România o provizie de alimente în mari cantități.

Poșta redacției.

D-lui I. V. în Criș. Scrisoarea care a fost alăturată s'a predat librăriei. Comanda va fi efectuită. Casa arhidiecezană se află în Oradea-mare (Nagyvárad, Tisza Kálmán tér 3). În chestia cealaltă adresează-te Escelenței Sale, Domnului Mitropolit. Se află în Oradea-mare.

Calendarul Asociațiunii pe anul 1917.

A eșit de sub tipar și se poate procura dela biroul Asociațiunii, Strada Șaguna Nr. 6 în Sibiu — Nagyszeben: *Calendarul Asociațiunii pe 1917*. Se vinde cu prețul de 60 fil. plus 10 fil. porto postal. Librăriilor și altor revânzători, la comande mai mari, li se dă rabatul cuvenit.

Calendarul Asociațiunii e cel mai bogat în cuprins și cel mai bine întocmit pentru trebuințele de tot felul ale poporului nostru.

Pe lângă însemnarea zilelor și serbătorilor de preste an, arată umblarea vremii și semnele de timp, întunecimile de soare și de lună, și cuprinde povește economice pentru fiecare lună.

Cuprinde mai departe: taxele de poștă și telegraf, taxele de timbre și mărcile postale după tarifa cea nouă; tabela pentru socotirea intereselor, și târgurile.

Calendarul Asociațiunii cuprinde o lectură bogată și aleasă: Povestiri frumoase, sfaturi înțelepte, pilduire folositoare, poezii, proverbe și glume de tot felul, toate scrise și întocmite pentru înțelesul tuturor.

Calendarul e înfrumusețat cu 15 chipuri dintre cele mai alese: Regele cel mort Francisc Iosif I, Regele actual Carol IV, și Regina Zita; Mitropolitul Ioan Meșianu, Episcopul Dr. Vasile Hosszu, poetul Andreiu Mureșianu, fostul director al gimnaziului din Brașov Virgil Onițiu, colonelul Dănilă Pop, vice-coloneli Victor Russu și Ioan Voicu, și altele.

Calendarul Asociațiunii să nu lipsească din nici o casă românească, și fiecare Român să-și țină de datorință a avea la casa sa un sfătător bun și înțelept, cum e Calendarul Asociațiunii pe anul 1917.

Cei ce doresc să aibă Calendarul Asociațiunii, să grăbească a-l comanda dela

«Biroul Asociațiunii»,

Nagyszeben—Sibiu, Str. Șaguna 6.

Cărți și reviste

Calendarul arhidiecezan. A apărut *calendarul arhidiecezan*, pe anul dela Cristos 1917, întocmit după gradurile și clima Ungariei și a României. Anul al șasezecișisășalea. Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane. Conține, afară de partea calendaristică, de șematismul bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania pe anul 1917 și de celelalte părți indispensabile ale unui bun calendar, încă și o bogată și aleasă parte literară, compusă și din următoarele lucrări: † Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu*. Moartea și înmormântarea sa, de T. V. P. Arhiepiscopul și Mitropolitul *Vasilie Mangra*. Alegerea, hirotonirea și instalarea sa, cu portretul foarte nimerit al Escelenței Sale, de T. V. P. Preoțimea în serviciul statisticii, de Dr. Gh. Comșa. Meditații, poezie de Al. Munteanu al lui Vasilie, și altele și altele. Prețul calendarului 1 cor. 50 fileri, plus 30 fileri porto. Se poate comanda dela librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszeben).

Transilvania. A apărut revista „Asociațiunii”, Nr. 1—6, redactată de dl A. Barseanu. Cuprinde următoarele: Orfelinatele noastre, de A. B. Despre caritatea creștină, trei predici, de abatele Metodiu Zavoral. Directorul Virgil Onițiu. Glose la partea românească din gramatica limbilor romanice a lui Meyer-Lübke, de Dr. Ioan Urban Jank. Un poet popular, de Cetitorul. Cronică. — Redacția și administrația: în Sibiu, la Asociațiune.

„ALBINA”, inst. de cred. și econ., în Sibiu.

A XIX-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale *Inst. de credit și de econ.* „Albina” a urmat în 29 Decembrie 1916 în prezența domnului notar public regesc *Gavrilă Zăgom*, a trei membri din consiliul de administrațiune și a comitetului de supraveghere al institutului. S'au tras în valoare totală de *Coroane 280,000* următorii numeri:

à K. 500 Nr.: 42, 49, 91, 117, 122, 137, 162, 165, 235, 244, 255, 259, 265, 288, 289, 296, 335, 342, 343, 345, 369, 376, 401, 437, 457, 466, 476, 498, 502, 503, 504, 506, 523, 526.

à K. 1000 Nr.: 14, 40, 96, 115, 130, 141, 172, 197, 200, 203, 249, 251, 266, 333, 346, 391, 409, 415, 419, 424, 443, 444, 453, 491, 493, 501, 533, 558, 591, 609, 616, 643, 649, 664, 668, 712, 715, 783, 799, 800, 826, 867, 881.

à K. 2000 Nr.: 5, 11, 43, 54, 136, 138, 146, 147, 181, 201, 221, 233, 291, 298, 313, 349, 354, 364, 385, 389, 411, 463, 473, 497, 506, 535, 562, 575, 601, 602, 660, 667, 739, 741, 779, 793, 801, 829, 831, 886, 900, 909, 923, 967, 1017, 1040, 1041, 1042, 1086, 1088, 1150, 1160, 1165, 1189, 1224, 1225, 1246, 1302, 1358, 1390, 1416, 1423, 1481, 1483, 1503, 1512, 1626, 1633, 1641, 1654, 1730, 1747, 1756, 1778, 1791, 1796, 1848, 1859, 1861, 1888, 1902, 1908, 1911, 1969, 2017, 2018, 2021, 2025, 2030, 2040.

à K. 5000 Nr.: 27, 56, 60, 63, 113, 128, 143, 197.

Cu începere dela 1 Aprilie 1917 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *casa institutului în Sibiu*, la Filialele sale în *Brașov, Elisabetopol, Lugoș, Medias și Murăș Oșorheiu*, la *Wiener Bank Verein în Viena*, la *Pester Ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest*, în întreaga valoare nominală, împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Aprilie 1917 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare ieșite la sorți la tragerile de mai înainte n s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

à K. 500 Nr.: 227, 234, 267, 322, 410, 431, 487.
1913
1912
à K. 1000 Nr.: 28, 86, 99, 191, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 588, 599, 615, 652, 686, 731, 855, 885.
1913
1912
à K. 2000 Nr.: 3, 4, 390, 401, 607, 648, 756, 896, 969, 1030, 1391, 1719, 1863, 1906, 1973, 2026.
1913
1912
à K. 5000 Nr.: 149, 167, 180.

Sibiu, în 29 Decembrie 1916.

(191) 1—1

Diracțiunea.

Cancelaria advocațională

Dr. Al. Vasilie, str. Pintenului 24, Sibiu, deschisă iar, primește apărări și în cauze militare. (Locuința pe Neustift Nr. 7).

(187) 3—3

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană**, din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: **Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Pericolul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? încă o țigaretă...? Pahărele de beaură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prieteni Cavalierism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobletă adevărată. Înclinările și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Impărțirea timpului. Statornicia. Impărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.**

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplar broșat (280 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2.50 cor. + porto 20 bani.